

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩ_ι ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ –
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ_ι ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Ἱεράρχαι καί προσφιλέστατα τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Ἀξιωθέντες καί πάλιν νά φθάσωμεν τήν μεγάλην ἐορτήν τῆς κατά σάρκα Γεννήσεως τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, δοξολογοῦμεν τήν «ἄφραστον καί ἀκατάληπτον συγκατάβασιν» Αὐτοῦ, τοῦ Σωτῆρος τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων καί Λυτρωτοῦ ἀπάσης τῆς κτίσεως ἐκ τῆς φθορᾶς, ἀναβοῶντες μετὰ τῶν Ἀγγέλων «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία»¹.

Ὁ Χριστός ἀπεκαλύφθη ὡς «Ἐμμανουήλ»², ὡς «Θεός μεθ' ἡμῶν» καί «ὑπὲρ ἡμῶν», ὡς Θεός πλησίον ἐνός ἐκάστου ἐξ ἡμῶν, ὡς «καί ἡμῶν αὐτῶν συγγενέστερος»³. Ὁ «ὁμοούσιος» τῷ Θεῷ Πατρί προαιώνιος Λόγος, καθὼς ἐδογματίσεν ἡ ἐν Νικαίᾳ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ἡ 1700ῇ ἐπέτειος ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τῆς ὁποίας ἐτιμήθη πρεπόντως ὑπὸ τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου κατὰ τό παριππεῦον ἔτος, «ὅμοιοῦται τῷ ἰδίῳ ποιήματι», σαρκωθείς ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καί Μαρίας τῆς Παρθένου, «ἵνα τοὺς ἀνθρώπους θεοὺς ἀποδείξῃ».

Τό Ἀπολυτίκιον τῶν Χριστουγέννων διακηρύσσει ὅτι ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ «ἀνέντειλε τῷ κόσμῳ τό φῶς τό τῆς γνώσεως», ἀπεκάλυψε τό «ὑπερβατικόν καί καθολικόν νόημα» τῆς ζωῆς καί τῆς ἱστορίας, τήν ἀλήθειαν, ὅτι μόνον ἡ χριστιανικὴ πίστις δύναται νά ἱκανοποιήσῃ πλήρως τὰς βαθυτέρας ἀναζητήσεις τοῦ νοός καί τήν δίψαν τῆς καρδίας, ὅτι «οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενί ἡ σωτηρία»⁴ εἰ μὴ ἐν Χριστῷ. Ἐκτοτε, «ἡ γνῶσις», ἥτις «φυσιῶ»⁵, κρίνεται ἐκ τοῦ Κυριακοῦ «Γνώσεσθε τήν ἀλήθειαν καί ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς»⁶.

¹ Λουκ. β', 14.

² Ματθ. α', 23.

³ Νικολάου Καβάσιλα, *Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς*, ΣΤ', PG 150, 660.

⁴ Πράξ. δ', 12.

⁵ Πρβλ. Α' Κορ. η', 1.

⁶ Ἰωάν. η', 32.

Τό υπέρλογον γεγονός της Ἐνσαρκώσεως βιοῦται καί ἐπαναλαμβάνεται πνευματικῶς εἰς τήν ζωήν τῶν πιστῶν, τῶν ἀγαπώντων τήν ἐπιφάνειαν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ὅπως γράφει ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής, «Ὁ τοῦ Θεοῦ Λόγος ἐφάπαξ κατὰ σάρκα γεννηθεῖς, αἰεὶ γεννᾶται θέλων κατὰ πνεῦμα διὰ φιλανθρωπίαν τοῖς θέλουσι»⁷. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, ὁ ἐορτασμός τῶν Χριστουγέννων, τῆς Σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ καί τῆς κατὰ χάριν θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου, δέν μᾶς στρέφει πρὸς ἓν γεγονός τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ μᾶς κατευθύνει πρὸς τήν «μέλλουσαν πόλιν»⁸, πρὸς τήν αἰωνίαν Βασιλείαν τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Εἰς ἓνα κόσμον, ὅπου ἡχοῦν αἱ πολεμικαὶ ἰαχαὶ καί ἡ κλαγγή τῶν ὅπλων, διασαλπίζεται τό ἀγγελικόν «ἐπὶ γῆς εἰρήνη», ἡ φωνή τοῦ Κυρίου μακαρίζει τοὺς «εἰρηνοποιούς» καί ἡ Ἁγία Ἐκκλησία Του δέεται εἰς τήν Θεῖαν Λειτουργίαν «ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν εἰρήνης» καί «ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου». Ἡ γνησίᾳ πίστις εἰς Θεόν ζῶντα ἐνδυναμώνει τὸν ἀγῶνα διὰ τήν εἰρήνην καί τήν δικαιοσύνην, ἀκόμη καί ὅταν οὗτος εὗρίσκεται ἐνώπιον ἀνυπερβλήτων, κατ' ἄνθρωπον, ἐμποδίων. Ὡς θεοκινήτως δηλοῦται εἰς τό Μήνυμα τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τήν πρώτην δεκαετηρίδα τῆς ὁποίας θά ἐορτάσωμεν κατὰ τό ἐπερχόμενον ἔτος, «τό λάδι τοῦ θρησκευτικοῦ βιώματος πρέπει νά χρησιμοποιεῖται γιὰ νά ἐπουλῶναι πληγές καί ὄχι γιὰ νά ἀναζωπυρῶναι τή φωτιά τῶν πολεμικῶν συρράξεων»⁹.

Τό Εὐαγγέλιον τῆς εἰρήνης ἀφορᾷ ἐξόχως εἰς ἡμᾶς τοὺς Χριστιανούς. Θεωροῦμεν ἀνεπίτρεπτον τήν ἀδιαφορίαν διὰ τήν διάσπασιν τῆς Χριστιανοσύνης, ἰδίως ὅταν αὕτη συνοδεύεται ἀπὸ φονταμενταλισμόν καί ρητὴν ἀπόρριψιν τῶν διαχριστιανικῶν διαλόγων, οἱ ὅποιοι ἔχουν τελικόν σκοπὸν τήν ὑπέρβασιν τῆς διαιρέσεως καί τήν ἐπίτευξιν τῆς ἐνότητος. Τό χρέος τοῦ ἀγῶνος διὰ τήν χριστιανικὴν ἐνότητα εἶναι ἀδιαπραγμάτευτον. Εἰς τήν νέαν γενεάν τῶν Χριστιανῶν ἀνήκει ἡ εὐθύνη τῆς συνεχίσεως τῶν προσπαθειῶν τῶν πρωτεργατῶν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καί τῆς δικαιοσύνης τῶν ὁραμάτων καί τῶν μόχθων των.

Ἀνήκομεν εἰς τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος εἶναι «ἡ εἰρήνη ἡμῶν»¹⁰ καί ἡ «πεπληρωμένη χαρά» εἰς τήν ζωὴν μας, ἡ «εὐδοκία», ἡ πηγάζουσα ἐκ τῆς βεβαιότητος ὅτι «ἦλθεν ἡ ἀλήθεια» καί «παρέδραμεν ἡ σκιά», ὅτι ἡ ἀγάπη εἶναι ἰσχυροτέρα ἀπὸ τό μῖσος καί ἡ ζωὴ ἰσχυροτέρα ἀπὸ τὸν θάνατον, ὅτι τό κακόν δέν ἔχει τὸν τελευταῖον λόγον εἰς τήν ζωὴν τοῦ κόσμου, τήν ὁποίαν κατευθύνει ὁ Χριστός, ὁ «χθὲς καί σήμερον ὁ αὐτός καί εἰς τοὺς αἰῶνας»¹¹. Αὕτη ἡ πίστις πρέπει νά διαλάμπῃ καί νά ἀποκαλύπτεται εἰς τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον τιμῶμεν τὰ Χριστοῦγεννα καί τὰς ἄλλας ἐκκλησιαστικὰς ἐορτάς. Ὁ θεοτερπὴς ἐορτασμός ἐκ μέρους τῶν πιστῶν

⁷ Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, *Κεφάλαια διάφορα θεολογικά τε καὶ οἰκονομικά*, I, η', PG 90, 1181.

⁸ Ἐβρ. ιγ', 14.

⁹ Μήνυμα τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν Ὁρθόδοξο λαό καί κάθε ἄνθρωπο καλῆς θελήσεως, § 4.

¹⁰ Ἐφεσ. β', 14.

¹¹ Ἐβρ. ιγ', 8.

ὀφείλει νά μαρτυρῇ τήν μεταμορφωτικήν δύναμιν τῆς εἰς Χριστόν πίστεως διά τήν ζωήν μας, νά εἶναι καιρός εὐδοκίας καί πνευματικῆς εὐφροσύνης, βιώσεως ἐκείνης τῆς ἀνεκλαλήτου «μεγάλης χαρᾶς»¹², ἡ ὁποία εἶναι «συνώνυμος τοῦ Εὐαγγελίου».

Ἰερώτατοι καί Θεοφιλέστατοι ἀδελφοί καί ἀγαπητά τέκνα,

Κατά τό ἔτος 2026, ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία τιμᾷ τήν συμπλήρωσιν 1400 ἐτῶν ἀπό τῆς 7ης Αὐγούστου 626, ὅτε ἐψάλη «ὀρθοστάδην» ὁ Ἀκάθιστος Ὑμνος, κατά τήν Ἱεράν Ἀγρυπνίαν ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τῆς Παναγίας Βλαχερνῶν, εἰς ἔκφρασιν εὐγνωμοσύνης πρὸς τήν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, διά τήν διάσωσιν τῆς Πόλεως ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς ἐχθρῶν δυσμενῶν. Ἐπὶ τῇ ἱστορικῇ ταύτῃ ἐπετείῳ, ἡ Ἐπετηρίς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοῦ ἔτους 2026 ἀφιεροῦται εἰς τήν ἀνάμνησιν τοῦ σημαντικοῦ τούτου γεγονότος διά τήν Παράδοσιν καί τήν ταυτότητά μας, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀδιασπᾶστος καί βαθέως συνυφασμένοι μέ τήν τιμήν πρὸς τήν ἀειμακάριστον καί παναμώμητον Μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καί Ὑπέρμαχον Στρατηγόν τοῦ Γένους.

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ, κλίνοντες τό γόνυ ἐνώπιον τῆς Βρεφοκρατοῦσης Μαριάμ καί προσκυνοῦντες τόν τήν ἡμετέραν μορφήν ἀναλαβόντα Θεόν Λόγον, εὐχόμεθα εἰς πάντας ὑμᾶς εὐλογημένον τό Ἅγιον Δωδεκαήμερον, καλλίκαρπον δέ ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς καί πλήρη θείων δωρημάτων τόν νέον ἐνιαυτόν τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου, Ὡς πρέπει πᾶσα δόξα, τιμή καί προσκύνησις, νῦν καί ἀεί καί εἰς πάντας τούς αἰῶνας. Ἀμήν!

Χριστούγεννα 2025

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

¹² Πρβλ. Λουκ. β', 10.